DECIZIA Nr. 430 din 24 octombrie 2013

referitoare la excepţia de neconstituţionalitate a dispoziţiilor art. 65 alin. (2) din Legea gazelor nr. 351/2004

Emitent **CURTEA CONSTITUŢIONALĂ**

Augustin Zegrean - preşedinte
Valer Dorneanu - judecător
Mircea Ştefan Minea - judecător
Daniel Marius Morar - judecător
Mona-Maria Pivniceru - judecător
Puskás Valentin Zoltán - judecător
Tudorel Toader - judecător
Andreea Costin - magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Antonia Constantin.
Pe rol se află soluţionarea excepţiei de neconstituţionalitate a dispoziţiilor art. 65 alin. (2) din Legea gazelor nr. 351/2004, excepţie ridicată de Sandu Horia Manea în Dosarul nr. 40.416/4/2012 al Judecătoriei Sectorului 4 Bucureşti - Secţia civilă şi care formează obiectul Dosarului Curţii Constituţionale nr. 431D/2013.
La apelul nominal răspunde, pentru partea Societatea Comercială „GDF Suez Energy Romania" - S.A. din Bucureşti, avocat Sergiu Sorescu, cu delegaţie depusă la dosar. Se constată lipsa autorului excepţiei şi a părţii Societatea Comercială „Distrigaz Sud Reţele" - S.A. din Bucureşti.
Procedura de citare este legal îndeplinită.
Cauza fiind în stare de judecată, preşedintele acordă cuvântul reprezentantului părţii Societatea Comercială „GDF Suez Energy Romania" - S.A. din Bucureşti, care pune, în principal, concluzii de respingere ca inadmisibilă a excepţiei de neconstituţionalitate şi, în subsidiar, concluzii de respingere ca neîntemeiată a acesteia. În acest sens arată că excepţia de neconstituţionalitate este inadmisibilă raportat la critica autorului acesteia, care solicită Curţii Constituţionale să dea interpretarea corectă unui text de lege prin pronunţarea unei decizii de interpretare. Această soluţie se impune deoarece, potrivit art. 126 alin. (1) din Constituţie, justiţia se realizează prin Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie şi prin celelalte instanţe judecătoreşti stabilite prin lege, iar, potrivit art. 126 alin. (3) din Constituţie, Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie asigură interpretarea şi aplicarea unitară a legii de către celelalte instanţe judecătoreşti. Prin urmare, Curtea Constituţională este competentă să examineze criticile de neconstituţionalitate ale textelor cuprinse în legi sau în ordonanţe prin raportare la prevederile constituţionale, şi nu să interpreteze sau să verifice în ce măsură un astfel de text este sau nu aplicat greşit de către o instanţă judecătorească sau de arbitraj comercial.
În susbsidiar, solicită respingerea ca neîntemeiată a excepţiei de neconstituţionalitate, întrucât dispoziţia legală criticată nu încalcă prevederile constituţionale. Arată că textul de lege prevede că, după momentul punerii în funcţiune, obiectivele/conductele de gaze naturale se preiau în patrimoniul operatorului licenţiat în baza unui contract, prin urmare nu este vorba de o expropriere şi nu constituie o încălcare a dreptului de proprietate al solicitantului. Mai susţine că atât în jurisprudenţa Curţii Constituţionale, cât şi în cea a Curţii Europene a Drepturilor Omului s-a reţinut că este permisă privarea de proprietate dacă aceasta a fost făcută într-un anumit context politic, economic sau social şi dacă răspunde unei „utilităţi publice". Invocă în acest sens Hotărârea Curţii Europene a Drepturilor Omului din 21 februarie 1986, pronunţată în Cauza James şi alţii împotriva Regatului Unit.
Reprezentantul Ministerului Public, referitor la susţinerile apărătorului părţii Societatea Comercială „GDF Suez Energy Romania" - S.A. din Bucureşti privind inadmisibilitatea excepţiei de neconstituţionalitate, pune concluzii de respingere a acestora, întrucât prin deciziile de interpretare, instanţa de contencios constituţional realizează o interpretare proprie a normei legale, înlăturând sensul neconstituţional al acesteia. Pe fond, solicită admiterea excepţiei de neconstituţionalitate a art. 65 alin. (2) din Legea gazelor nr. 351/2004 în redactarea avută la data încheierii contractului de cofinanţare şi constatarea că aceste dispoziţii sunt neconstituţionale în măsura în care se interpretează că preluarea obiectivelor/conductelor în patrimoniul operatorului licenţiat se face fără despăgubire.
Textul criticat reglementează ipoteza în care operatorul licenţiat refuză accesul la reţeaua de distribuţie a gazelor naturale pentru lipsă de capacitate sau din lipsa obiectivelor/conductelor, părţi componente, iar lucrările nu sunt economic justificate pentru operatorul licenţiat, caz în care

solicitantul participă în cotă-parte la finanţarea obiectivelor/conductelor. Întrucât această activitate nu naşte un drept de proprietate asupra conductelor, se pune problema ce fel de drept se naşte în baza acestei activităţi. Astfel, se poate considera că în patrimoniul solicitantului se naşte un drept de creanţă al cărui conţinut patrimonial include sumele cu care a contribuit la realizarea obiectivelor/conductelor şi care din perspectiva art. 1 din Protocolul nr. 1 la Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale se bucură de aceeaşi ocrotire întocmai ca dreptul de proprietate asupra bunurilor corporale. Dacă solicitantul nu are posibilitatea de a-şi valorifica dreptul de creanţă, atunci ne aflăm în situaţia unei îmbogăţiri fără justă cauză pentru operatorul licenţiat, iar dacă prin contractul care se încheie nu se prevede posibilitatea unei despăgubiri, atunci norma legală criticată este neconstituţională.
Din momentul punerii în funcţiune a obiectivelor/conductelor, dreptul de proprietate asupra acestora se transmite în patrimoniul operatorului licenţiat, raporturile juridice fiind reglementate pe bază contractuală între solicitant şi operatorul licenţiat. Or, în măsura în care prin acest contract nu s-ar prevedea o justă despăgubire a solicitantului, iar intervenţia instanţei ar fi exclusă, atunci dispoziţia legală ar lăsa posibilitatea unei ingerinţe în dreptul de proprietate ce ar afecta însăşi substanţa dreptului, transformându-l într-un drept iluzoriu.
Mai arată că anexa la Legea nr. 213/1998 privind bunurile proprietate publică prevede la pct. 17 că conductele de transport al gazelor naturale aparţin domeniului public al statului. Astfel, conductele sunt bunuri care aparţin domeniului public şi nu pot fi dobândite prin accesiune mobiliară artificială.
În concluzie, solicită admiterea excepţiei de neconstituţionalitate astfel cum a fost formulată.
CURTEA,
având în vedere actele şi lucrările dosarului, constată următoarele:
Prin Încheierea din 20 iunie 2013, pronunţată în Dosarul nr. 40.416/4/2012, Judecătoria Sectorului 4 Bucureşti - Secţia civilă a sesizat Curtea Constituţională pentru soluţionarea excepţiei de neconstituţionalitate a dispoziţiilor art. 65 alin. (2) din Legea gazelor nr. 351/2004, excepţie ridicată de Sandu Horia Manea într-o cauză având ca obiect constatarea nulităţii unei clauze dintr-un contract de cofinanţare şi constatarea dreptului de proprietate al Societăţii Comerciale „GDF Suez Energy Romania" - S.A. asupra conductei de gaze naturale a cărei extindere a făcut obiectul contractului de cofinanţare.
În motivarea excepţiei de neconstituţionalitate autorul susţine, în esenţă, că dispoziţiile de lege criticate sunt neconstituţionale în măsura în care sunt interpretate în sensul că preluarea din patrimoniul solicitantului în cel al operatorului licenţiat a investiţiei realizate şi al cărei proprietar este în cotă-parte solicitantul se face în mod obligatoriu cu titlu gratuit.
Aşadar, în condiţiile în care dispoziţia legală criticată impune încheierea unui contract prin care o parte trebuie să renunţe cu titlu gratuit la dreptul său de proprietate, aceste prevederi sunt neconstituţionale.
Judecătoria Sectorului 4 Bucureşti - Secţia civilă, invocând obiectul cererii de chemare în judecată şi al cererii reconvenţionale, în vederea evitării unei eventuale antepronunţări în cauză, se abţine de la exprimarea opiniei asupra temeiniciei excepţiei de neconstituţionalitate, contrar art. 29 alin. (4) din Legea nr. 47/1992. Totodată, constată că excepţia de neconstituţionalitate invocată îndeplineşte toate condiţiile de admisibilitate prevăzute de art. 29 alin. (1)-(3) din Legea nr. 47/1992.
Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată preşedinţilor celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului şi Avocatului Poporului, pentru a-şi exprima punctele de vedere asupra excepţiei de neconstituţionalitate ridicate.
Guvernul consideră că excepţia de neconstituţionalitate invocată este neîntemeiată şi precizează că norma legală criticată nu reglementează o expropriere ce presupune trecerea
silită a unui bun din proprietatea privată în proprietatea publică şi, pe cale de consecinţă, nici în prezenţa unei violări a dreptului de proprietate, aplicabilitatea normei fiind condiţionată de acordarea consimţământului solicitantului. De asemenea, arată că nici prevederile art. 15 alin. (1) din Constituţie nu sunt încălcate.
Avocatul Poporului consideră că art. 65 alin. (2) din Legea gazelor nr. 351/2004 sunt neconstituţionale în măsura în care textul legal este interpretat în sensul că preluarea din patrimoniul solicitantului în cel al operatorului licenţiat a investiţiei realizate şi al cărei proprietar în cotă-parte este solicitantul se face în mod obligatoriu gratuit.
Preşedinţii celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepţiei de neconstituţionalitate.
CURTEA,
examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului şi Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, notele scrise depuse la dosar, susţinerile

reprezentantului părţii Societatea Comercială „GDF Suez Energy Romania" - S.A. din Bucureşti, concluziile procurorului, dispoziţiile legale criticate, raportate la prevederile Constituţiei, reţine următoarele:
Curtea Constituţională a fost legal sesizată şi este competentă, potrivit dispoziţiilor art. 146 lit. d) din Constituţie, precum şi ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 şi 29 din Legea nr. 47/1992, să soluţioneze excepţia de neconstituţionalitate.
Obiectul excepţiei de neconstituţionalitate îl constituie dispoziţiile art. 65 alin. (2) din Legea gazelor nr. 351/2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 679 din 28 iulie 2004, cu modificările şi completările ulterioare, care au următorul conţinut: „În cazul în care realizarea obiectivelor/conductelor precizate la alin. (1) nu este economic justificată pentru operatorul licenţiat, solicitantul va participa în cotă-parte, în colaborare cu acesta, la finanţarea obiectivelor/conductelor, sub condiţia încheierii unui contract prin care consimte preluarea în patrimoniul operatorului licenţiat a obiectivelor/conductelor din momentul punerii în funcţiune a acestora."

Articolul 65 alin

(2) din Legea nr. 351/2004 a fost modificat prin articolul unic pct. 4 din Legea nr. 288/2005 privind aprobarea Ordonanţei de urgenţă a Guvernului nr. 116/2005 pentru modificarea şi completarea Legii gazelor nr. 351/2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 922 din 17 octombrie 2005.
Ulterior, prin art. 200 din Legea energiei electrice şi a gazelor naturale nr. 123/2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 485 din 16 iulie 2012, dispoziţiile Legii nr. 351/2004 au fost abrogate, cu excepţia prevederilor art. 6-10. Ulterior, şi dispoziţiile art. 6-10 din Legea nr. 351/2004 au fost abrogate prin Legea nr. 160/2012 pentru aprobarea Ordonanţei de urgenţă a Guvernului nr. 33/2007 privind modificarea şi completarea Legii energiei electrice nr. 13/2007 şi Legii gazelor nr. 351/2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 685 din 3 octombrie 2012.
În opinia autorului excepţiei, dispoziţiile legale criticate contravin prevederilor constituţionale ale art. 15 alin. (1), potrivit cărora „cetăţenii beneficiază de drepturile şi de libertăţile consacrate prin Constituţie şi prin alte legi şi au obligaţiile prevăzute de acestea", şi ale art. 44 privind dreptul de proprietate privată.
Examinând excepţia de neconstituţionalitate invocată, Curtea Constituţională reţine următoarele:
1. La data încheierii contractului de cofinanţare nr. 1700002281 din 6 noiembrie 2009 privind extinderea conductei de gaze naturale încheiat între părţile din litigiu, erau în vigoare dispoziţiile art. 65 alin. (2) din Legea nr. 351/2004, astfel cum au fost modificate prin Legea nr. 288/2005.
Deşi prevederile art. 65 alin. (2) din Legea nr. 351/2004 sunt în mod expres abrogate, Curtea Constituţională urmează să se pronunţe asupra prevederilor legale criticate, dat fiind faptul că acestea continuă să îşi producă efectele juridice în cauza dedusă judecăţii, în acord cu Decizia nr. 766 din 15 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 549 din 3 august 2011 prin care Curtea a stabilit că „sunt supuse controlului de constituţionalitate şi legile sau ordonanţele ori dispoziţiile din legi sau din ordonanţe ale căror efecte juridice continuă să se producă şi după ieşirea lor din vigoare". Aşadar, Curtea urmează a se pronunţa asupra excepţiei de neconstituţionalitate astfel cum a fost formulată.
2. Legiuitorul constituant a stabilit, prin dispoziţiile cuprinse la art. 136 alin. (3) din Constituţie, că bogăţiile de interes public ale subsolului şi alte bunuri stabilite de legea organică fac obiectul exclusiv al proprietăţii publice.
Prin urmare, Curtea reţine că Legea gazelor nr. 351/2004 a reglementat, pe perioada cât a fost în vigoare, un domeniu de interes public, respectiv acela al politicii energetice a statului român în scopul satisfacerii cererii de gaze naturale pentru toate categoriile de consumatori.
Potrivit art. 21 din Legea gazelor nr. 351/2004, activitatea de transport al gazelor naturale constituie „serviciu public de interes naţional", iar lucrările de realizare, exploatare şi întreţinere a obiectivelor sau sistemelor de transport de gaze naturale sunt „lucrări de utilitate publică".
Aşadar, Curtea constată că activitatea de distribuţie a gazelor naturale este o activitate economică, cu caracter de serviciu public, desfăşurată de o societate comercială sub controlul autorităţii publice.
3. În continuare, referitor la acordarea accesului noilor utilizatori la sistemul de distribuţie a gazelor, Curtea constată că, potrivit art. 62 din lege, accesul la sistem are două componente, respectiv racordarea la sistem şi utilizarea acestuia.
Potrivit cap. IV din Regulamentul privind accesul la sistemele de distribuţie a gazelor naturale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1.043/2004, publicată în Monitorul Oficial al României,

Partea I, nr. 693 din 2 august 2004, cu modificările şi completările ulterioare, pentru a avea acces la sistemul de distribuţie, solicitantul depune o cerere în acest sens prin care solicită rezervarea de capacitate şi racordarea propriu-zisă la sistemul de distribuţie.
Refuzul privind accesul la sistemul de distribuţie, potrivit art. 13 din regulament, se face în condiţiile legii, respectiv, în speţă, în condiţiile art. 64 din Legea gazelor nr. 351/2004. În acest caz, rezultă obligaţia operatorului licenţiat de a întocmi un studiu de fezabilitate prin care se determină condiţiile tehnice şi economice de acordare a accesului solicitanţilor la sistem.
În situaţia în care studiul de fezabilitate evidenţiază faptul că realizarea lucrărilor privind accesul la sistem nu este economic justificată pentru operatorul licenţiat, s-a instituit în sarcina solicitantului obligaţia de a participa la finanţarea lucrării alături de operatorul licenţiat cu o cotă-parte. Astfel, în acest caz, solicitantul participă, în conformitate cu art. 65 alin. (2) din Legea gazelor nr. 351/2004, la cofinanţarea lucrărilor necesare pentru conectarea la sistemul de distribuţie a gazelor naturale.
Totodată, prin alin. (2) al art. 65 din lege este instituită obligaţia solicitantului de a consimţi, prin încheierea unui contract, la preluarea în patrimoniul operatorului licenţiat a obiectivelor/conductelor din momentul punerii în funcţiune a acestora.
Pentru respectarea strictă a prevederilor art. 65 din Legea gazelor nr. 351/2004, astfel cum a fost modificată prin Legea nr. 288/2005, s-a prevăzut corelativ, la art. 109 pct. 4 din lege, măsura sancţionării contravenţionale a persoanelor fizice sau
juridice care execută lucrări noi, modifică ori extind obiective din sectorul gazelor naturale cu încălcarea art. 65.
4. În ipoteza normei criticate, respectiv în situaţia preluării obiectivelor/conductelor în patrimoniul operatorului licenţiat, Curtea are în vedere că obligaţia suportării cheltuielilor prevăzute la art. 65 alin. (2) din lege revine în sarcina solicitantului, care trebuie să avanseze sumele necesare pentru modificarea instalaţiilor de distribuţie a gazelor naturale, ca urmare a acordării accesului, în situaţia în care aceste modificări nu sunt economic justificate pentru operatorul licenţiat. Este firesc ca asemenea cheltuieli să fie suportate de cel în al cărui interes se fac, însă legiuitorul trebuia să prevadă ce anume reprezintă aceste cheltuieli, în sensul că ele dau naştere unui drept de creanţă sau unui drept de proprietate asupra obiectivelor/conductelor, astfel că, trecând în proprietatea operatorului licenţiat, trebuie să se prevadă modalitatea de despăgubire a solicitantului.
Cu privire la critica de neconstituţionalitate referitoare la faptul că predarea în mod gratuit către operatorul licenţiat a cotei-părţi din lucrarea pe care o finanţează echivalează cu o expropriere fără despăgubire, Curtea reţine că norma criticată nu reglementează o măsură de expropriere, care este o garanţie a dreptului de proprietate, ce presupune trecerea silită a unui bun din proprietatea privată în proprietatea publică, cu justă şi prealabilă despăgubire.
În consecinţă, având în vedere natura criticilor de neconstituţionalitate, precum şi conţinutul normativ al textului legal supus controlului de constituţionalitate, Curtea trebuie să stabilească dacă soluţia legislativă criticată reprezintă o limitare a dreptului de proprietate şi dacă limitarea este justificată. Prin urmare, Curtea va analiza dacă limitele impuse de legiuitor dreptului de proprietate al solicitanţilor accesului la sistemul de distribuţie a gazelor prin reglementarea obligaţiei acestora de a preda obiectivele/conductele în patrimonial operatorului licenţiat reprezintă o limitare rezonabilă care să nu fie disproporţionată în raport cu obiectivul dorit.
Curtea reţine că, potrivit art. 555 din Codul civil (art. 480 din Codul civil din 1864), proprietatea privată este dreptul titularului de a poseda, de a folosi şi de a dispune de un bun în mod exclusiv, absolut şi perpetuu, în limitele stabilite de lege. Conţinutul juridic al dreptului de proprietate cuprinde posesia, folosinţa şi dispoziţia, atribute care configurează puterea pe care proprietarul o are asupra lucrului. Bunurile proprietate privată sunt în circuitul civil, iar acest aspect este de natură să asigure esenţa unei economii de tip concurenţial. Este unul din motivele pentru care dreptul de proprietate privată constituie obiectul unui regim de ordin constituţional, fiind garantat prin art. 44 din Constituţie.
În acest sens, Curtea, indiferent de calificarea cheltuielilor realizate, constată că atât obiectivele/conductele, cât şi creanţa în sine reprezintă un bun, iar solicitantul justifică un drept de proprietate fie asupra obiectivelor/conductelor în limitele cotei-părţi cu care a participat la realizarea lor, fie asupra creanţei.
În ceea ce priveşte autorul limitării dreptului de proprietate, respectiv statul sau o terţă persoană, Curtea constată că statul, prin norma legală edictată, este cel care intervine în formarea acordului de voinţă, obligând solicitantul să consimtă la preluarea în patrimonial operatorului licenţiat a obiectivelor/conductelor din momentul punerii în funcţiune a acestora.
Curtea reţine că limitarea dreptului de proprietate trebuie să fie justificată, iar justificarea trebuie să se întemeieze pe o dispoziţie expres prevăzută de Constituţie. În acest sens, Curtea reţine că

dreptul de proprietate nu este un drept absolut, ci poate fi supus anumitor limitări, potrivit art. 44 alin. (1) din Constituţie. Însă, limitele dreptului de proprietate, indiferent de natura lor, nu se confundă cu însăşi suprimarea dreptului de proprietate.
Astfel cum s-a arătat şi în jurisprudenţa Curţii Europene a Drepturilor Omului în materia reglementării folosirii bunurilor, spre exemplu în Hotărârea din 19 decembrie 1989, pronunţată în Cauza Mellacher şi alţii împotriva Austriei, paragraful 45, sau în Hotărârea din 21 februarie 1986, pronunţată în Cauza James şi alţii împotriva Regatului Unit, paragrafele 45-46, este de competenţa statului reglementarea folosinţei unor bunuri proprietate privată atunci când se urmăreşte un scop de interes general, dar, în aceeaşi măsură, nu trebuie pierdute din vedere imperativele de protejare a interesului individual, iar păstrarea raportului de proporţionalitate implică acordarea unei despăgubiri, dreptul de indemnizare fiind un element constitutiv al dreptului de proprietate.
În acest sens, Curtea trebuie să stabilească dacă scopul urmărit de legiuitor prin măsura criticată este unul legitim. Astfel, Curtea constată că scopul urmărit de legiuitor prin instituirea obligaţiei preluării obiectivelor/conductelor în patrimoniul operatorului licenţiat, în ipoteza normei criticate, îl constituie satisfacerea interesului general şi apărarea drepturilor fundamentale ale individului, respectiv asigurarea securităţii şi continuităţii în furnizarea gazelor naturale, realizarea serviciului public în condiţii de eficienţă energetică şi de protecţie a mediului, respectarea prevederilor impuse de standardele de performanţă specifice, precum şi asigurarea accesului terţilor la sistemele de distribuţie.
Curtea constată că măsura luată este adecvată, fiind adaptată scopului urmărit, şi este capabilă, în abstract, să îndeplinească exigenţele acestuia.
Referitor la necesitatea măsurii, Curtea reţine că exercitarea de către operatorul licenţiat a controlului folosirii instalaţiilor şi executării lucrărilor de întreţinere la acestea reprezintă un interes general major. Mai mult, lipsa acestei măsuri presupune existenţa a numeroşi proprietari ai obiectivelor/conductelor, cu consecinţe asupra regimului de uz şi servitute asupra terenurilor afectate de acestea. Curtea constată că, aşa cum rezultă şi din prevederile art. 86 din Legea gazelor nr. 351/2004, concesionarii din sectorul gazelor naturale au beneficiat, în condiţiile legii, pe durata lucrărilor de realizare, reabilitare, retehnologizare, respectiv de exploatare şi de întreţinere a capacităţilor respective de dreptul de uz şi dreptul de servitute legală asupra terenurilor şi altor bunuri proprietate publică sau proprietate privată a persoanelor fizice ori juridice.
Prin urmare, dreptul de uz şi de servitute asupra proprietăţilor afectate de capacităţile/conductele de gaze naturale poate fi acordat doar operatorului licenţiat, nu şi solicitantului (eventual proprietar al obiectivelor/conductelor), raţiunea acordării acestor drepturi fiind asigurarea, în final, a condiţiilor de securitate în alimentarea cu gaze naturale de către operatorul licenţiat.
Curtea reţine că legiuitorul este competent să stabilească cadrul juridic pentru exercitarea dreptului de proprietate, în accepţiunea conferită de Constituţie, în aşa fel încât să nu vină în coliziune cu interesele generale sau cu interesele particulare legitime ale altor subiecte de drept, instituind soluţii juridice echitabile. Curtea observă că legiuitorul a inserat chiar în textul criticat pentru neconstituţionalitate prevederea referitoare la consimţământul solicitantului privind preluarea în patrimoniul operatorului licenţiat a obiectivelor/conductelor. Prin reglementarea dedusă controlului, legiuitorul a dat expresie imperativului de satisfacere a interesului general şi apărare a drepturilor fundamentale ale individului.
Însă prin condiţionarea accesului la sistemul de gaze de încheierea contractului prevăzut de art. 65 alin. (2) din Legea gazelor nr. 351/2004 prin care solicitantul consimte preluarea în patrimoniul operatorului licenţiat a obiectivelor/conductelor realizate, fără acordarea posibilităţii solicitantului de a-şi recupera contravaloarea investiţiei realizate prin mijloacele
financiare şi materiale proprii, precum şi prin interpretarea că preluarea se face în mod obligatoriu cu titlu gratuit, Curtea reţine că este înfrânt justul echilibru care trebuie să existe între interesele generale şi cele individuale. Or, statul prin actele normative pe care le adoptă trebuie să protejeze dreptul de proprietate al indivizilor. Astfel, prin nerespectarea principiului proporţionalităţii, s-a afectat însăşi substanţa dreptului de proprietate, măsura neputând fi calificată ca una de stabilire a limitelor dreptului de proprietate, în sensul art. 44 alin. (1) din Constituţie.
5. Reţinând încălcarea dreptului fundamental menţionat, se pune problema analizării constituţionalităţii dispoziţiilor legale criticate şi prin prisma art. 1 alin. (5) din Constituţie.
Curtea este competentă să efectueze controlul de constituţionalitate şi prin raportare la acest text constituţional ce devine incident, din moment ce, în prealabil, a fost constatată neconstituţionalitatea dispoziţiilor legale criticate în raport cu textele constituţionale invocate de

autorul excepţiei de neconstituţionalitate. Este o consecinţă firească, ce dă expresie principiului supremaţiei Constituţiei prevăzut de art. 1 alin. (5) din Constituţie (a se vedea, mutatis mutandis, Decizia nr. 100 din 9 martie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 261 din 24 martie 2004).
Or, art. 1 alin. (5) din Constituţie consacră principiul respectării obligatorii a legilor. Pentru a fi respectată de destinatarii săi, legea trebuie să îndeplinească anumite cerinţe de claritate şi previzibilitate, astfel încât aceşti destinatari să îşi poată adapta în mod corespunzător conduita.
În acest sens, Curtea Constituţională a statuat în jurisprudenţa sa (de exemplu, Decizia nr. 1 din 11 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 53 din 23 ianuarie 2012) că, de principiu, orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiţii calitative, printre acestea numărându-se previzibilitatea, ceea ce presupune că acesta trebuie să fie suficient de precis şi clar pentru a putea fi aplicat; astfel, formularea cu o precizie suficientă a actului normativ permite persoanelor interesate - care pot apela, la nevoie, la sfatul unui specialist - să prevadă într-o măsură rezonabilă, în circumstanţele speţei, consecinţele care pot rezulta dintr-un act determinat. Desigur, poate să fie dificil să se redacteze legi de o precizie totală şi o anumită supleţe poate chiar să se dovedească de dorit, supleţe care nu trebuie să afecteze însă previzibilitatea legii (a se vedea, în acest sens, Decizia Curţii Constituţionale nr. 903 din 6 iulie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 584 din 17 august 2010, şi Decizia Curţii Constituţionale nr. 743 din 2 iunie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 579 din 16 august 2011).
Analizând ipoteza normativă criticată, Curtea constată că legiuitorul nu a stabilit un cuantum al cotei-părţi de participare a solicitantului.
Or, Curtea reţine că prin modificarea iniţială adusă Legii gazelor nr. 351/2004 prin Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 116/2005 la alin. (7) al art. 65 se preciza ce reprezintă cota-parte de participare a solicitantului, respectiv cota-parte reprezenta acea valoare a lucrării care, potrivit studiului de fezabilitate, nu este economic justificată pentru operatorul licenţiat. Însă, după aprobarea ordonanţei de urgenţă prin Legea nr. 288/2005, alin. (2) şi (7) ale art. 65 s-au comasat, rezultând redactarea actuală a alin. (2), care nu face o delimitare clară a cotei-părţi de participare la finanţarea obiectivelor/conductelor a fiecărei părţi contractante.
De asemenea, nu se precizează nici dacă activele folosite pentru execuţia lucrării de racordare sunt în sarcina operatorului licenţiat sau a solicitantului, ci se instituie doar obligativitatea încheierii unui contract prin care solicitantul accesului consimte la preluarea în patrimoniul operatorului licenţiat a obiectivelor/conductelor din momentul punerii în funcţiune a acestora.
Din analiza redactării alin. (2) al art. 65 din Legea gazelor nr. 351/2004 s-ar putea înţelege faptul că se lasă la aprecierea, respectiv negocierea părţilor contractante, atât a naturii contractului pe care îl vor încheia, cât şi a caracterului oneros sau gratuit al contractului încheiat. De asemenea, nu este clară nici natura dreptului ce se naşte din aceste activităţi.
Astfel, textul de lege criticat este echivoc încălcând prevederile constituţionale ale art. 1 alin. (5) referitoare la precizia şi claritatea normei juridice.
Aşadar, dispoziţiile legale criticate sunt neclare şi lipsite şi de precizie, ca o condiţie esenţială a calităţii şi constituţionalităţii normei juridice, contravenind art. 1 alin. (5) din Constituţie, iar lipsa de claritate şi de previzibilitate a actului normativ afectează în mod direct şi dreptul de proprietate, care este în egală măsură încălcat.
Ţinând cont de toate aceste considerente, Curtea constată că dispoziţiile art. 65 alin. (2) din Legea nr. 351/2004 contravin şi prevederilor art. 1 alin. (3) şi (5) din Legea fundamentală.
Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) şi al art. 147 alin. (4) din Constituţie, al art. 1-3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) şi al art. 29 din Legea nr. 47/1992,
CURTEA CONSTITUŢIONALĂ
În numele legii
DECIDE:
Admite excepţia de neconstituţionalitate ridicată de Sandu Horia Manea în Dosarul nr. 40.416/4/2012 al Judecătoriei Sectorului 4 Bucureşti - Secţia civilă şi constată că dispoziţiile art. 65 alin. (2) din Legea gazelor nr. 351/2004 sunt neconstituţionale.
Definitivă şi general obligatorie.
Decizia se comunică celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului, Judecătoriei Sectorului 4 Bucureşti - Secţia civilă şi se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.
Pronunţată în şedinţa din data de 24 octombrie 2013.
PREŞEDINTELE CURŢII CONSTITUŢIONALE
AUGUSTIN ZEGREAN
Magistrat-asistent,
Andreea Costin